

Lovforslag nr. L 118. Fremsat den 17. november 2004 af undervisningsministeren (Ulla Tørnæs)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om folkeskolen

(Fripladstilskud i skolefritidsordninger af økonomiske, sociale eller pædagogiske grunde)

§ 1

I lov om folkeskolen, jf. lovekendtgørelse nr. 870 af 21. oktober 2003, som ændret ved lov nr. 360 af 19. maj 2004 og lov nr. 477 af 9. juni 2004, foretages følgende ændring:

1. § 50, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Kommunalbestyrelsen opkræver betaling af forældre til børn, der er optaget i en skolefritidsordning, jf. § 3, stk. 4, og yder søskendetilskud til familier med mere end et barn i skolefritidsordninger, daginstitutioner m.v. Kommunalbestyrelsen yder tillige hel eller delvis fri-

pladstilskud under hensyn til forældrenes økonomiske forhold, eller hvor sociale eller pædagogiske forhold gør sig gældende. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes regler om kommunens tilskud til brug for dagtilbud til børn, forældrenes egenbetaling og fripladstilskud m.v. finder anvendelse ved ydelse af søskendetilskud og ved ydelse af hel eller delvis fripladstilskud.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 2005.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Baggrunden for lovforslaget

Forslaget fremsættes som led i udmøntningen af regeringens aftale med Dansk Folkeparti om finansloven for 2005.

Folkeskolen kan tilbyde børn optagelse i en skolefritidsordning (SFO), hvis børnene er optaget i skolen eller har nået en alder, hvor de tidligst ville kunne optages i børnehaveklassen.

Desuden kan der for at bevare små skoler på baggrund af en konkret dispensationsansøgning til Undervisningsministeriet gives tilladelse til, at elever, der endnu ikke er begyndt i skolen eller endnu ikke har nået skolealderen, kan optages i skolens skolefritidsordning.

Skolefritidsordninger supplerer i dag således i vidt omfang de kommunale eller selvejende fritidshjem som det pædagogiske dagtilbud, der gives skolesøgende børn i næsten alle landets kommuner.

Efter de gældende regler er det frivilligt for kommunerne at tilbyde hel eller delvis friplads. Det indebærer, at der mellem kommunerne kan være ganske betydelige forskelle i SFO-betalingen for familier med lave indkomster, ligesom familier med lave indkomster kan opleve en relativt stor stigning i betalingen ved overgangen fra børnehave til SFO.

Med lovforslaget forpligtes kommunerne til at tilbyde hel eller delvis friplads til familier med børn optaget i en skolefritidsordning svarende til, hvad der gælder for børn i dagtilbud, hvorefter der gives hel eller delvis fritagelse for egenbetalingen, når forældrenes årlige indkomst er under 387.400 kr. i 2004, eller hvor sociale eller pædagogiske forhold gør sig gældende.

Indberetninger fra kommunerne vedrørende de kommunale budgetter for 2005 til Indenrigs- og Sundhedsministeriet viser, at der i 2005 vil være 247 kommuner med pladser i SFO svarende til godt 138.000 pladser på landsplan. 46 kommuner med SFO oplyser, at de ikke yder fripladstilskud til børn i skolefritidsordninger

Bestemmelserne om ydelse af hel eller delvis friplads blev indsat ved lov nr. 354 af 9. juni 1993 om ændring af lov om folkeskolen (Hjemmel til at yde hel eller delvis friplads til skolefritidsordninger samt udskydelse af redegørelse om styrelsen af kommunernes skolevæsen). Der henvises til Folketingstidende 1993-94 (lovforslag nr. L 201), fremsat den 24. februar 1993: Folketingets forhandlinger, spalte 5630, 6418, 9821 og 10154, Tillæg A spalte 7237, Tillæg B spalte 1373 og Tillæg C spalte 1219.

2. Hørte myndigheder og organisationer

Et udkast til lovforslaget er samtidig med fremsættelsen sendt til høring hos følgende: Amdrårdsforeningen, Forbundet for Pædagoger og Klubfolk (BUPL), Børnerådet, Børne- og Kulturchefforeningen, Danmarks Evalueringsinstitut, Danmarks Skolelederforening, Danmarks Lærerforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Center for Undervisningsmiljø, Dansk Flygtningehjælp, Dansk Friskoleforening, Dansk Industri, Danske Skoleelever, De Samvirkende Invalideorganisationer, Det Centrale Handicapråd, Dokumentations- og Rådgivningscentret om Racediskrimination, Frederiksberg Kommune, Frie Grundskolers Fællesråd, Frie Grundskolers Lærerforening, Grundskolerådet, Institut for Menneskerettigheder, KL, Københavns Kommune, Landsforbundet af Voksen- og Ungdomsundervisere, Landsforeningen af Ungdomsskoleledere, Landsforeningen for Opholdssteder og Skole- og behandlingstilbud, Landsorganisationen i Danmark, Lederforeningen i Danmarks Lærerforening, Rådet for Etniske Minoriteter, Skole- og Samfund, Ungdomsringsen, Ungdomsskolernes Udvekslingscenter.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Der er i dag kun 46 kommuner, der ikke yder fripladstilskud i skolefritidsordninger. Kommunernes merudgifter ved ordningen forventes således at blive 30 mio. kr. årligt inkl. administration.

Det skal bemærkes, at de økonomiske konsekvenser af lovforslaget vil blive drøftet med de kommunale parter i overensstemmelse med det udvidede totalbalanceprincip (DUT).

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget har ingen økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. Miljømæssige konsekvenser

Forslaget har ingen miljømæssige konsekvenser

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Forslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

7. Forholdet til EU-retten

Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

Vurdering af konsekvenser af lovforslaget

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Forslaget skønnes at medføre kommunale merudgifter på 30 mio. kr. til fripladstilskud og til administration
Administrative konsekvenser for stat, amter og amtskommuner	Ingen	Kommuner, der i dag ikke tildeler friplads i SFO, vil få meradministration i forbindelse med ansøgninger og tildeling af friplads i SFO
Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Familier med børn i dagtilbud, klubtilbud mv. er berettiget til hel eller delvis friplads, hvis familiens årlige indkomst er under 387.400 kr. i 2004 Efter de hidtidige regler er det frivilligt for kommunerne at tilbyde hel eller delvis friplads til familier med børn i skolefritidsordninger.

Med lovforslaget skal alle kommuner yde hel eller delvis fritagelse for egenbetaling.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes regler om kommunens tilskud til brug for dagtilbud til børn, forældrenes egenbetaling og fripladstilskud m.v. finder anvendelse i SFO ved ydelse af hel eller delvis fripladstilskud under hensyn til forældrenes økonomiske forhold, eller hvor sociale eller pædagogiske forhold gør sig gældende.

Beregningen af fripladser foretages på samme måde som for de kommuner, der i dag har besluttet at give hel eller delvis friplads, og hvor reglerne i be-

kendtgørelse nr. 890 af 6. november 2003 om kommunernes tilskud til brug for dagtilbud til børn, forældrenes egenbetaling og fripladstilskud m.v. skal følges, jf. § 26, stk. 4. Her er der taget højde for, at fripladser i SFO fortsat beregnes på grundlag af taksten for en plads.

Kommunen skal således yde hel eller delvis fritagelse for egenbetalingen, når forældrene dokumenterer, at deres aktuelle indtægter ligger inden for de efter reglerne fastsatte indtægtsgrænser. Herudover kan kommunen yde hel eller delvis friplads, hvor ophold i SFO må anses som særligt påkrævet af sociale eller pædagogiske grunde, hvis betalingsspørgsmålet vanskeliggør barnets optagelse eller forbliven i SFO.

Den ændrede formulering for så vidt angår søskendetilskud (moderation) i forhold til den gældende formulering er begrundet i, at lovgivningen om social service ved ressortændring er flyttet fra Socialministeriet til Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender, og at der er indført andre betalingsstermer med hjemmel i lov om social service.

Til § 2

Loven træder i kraft den 1. januar 2005 og får dermed virkning for fripladstilskud til børn, der er opta-

get i en skolefritidsordning på denne dato, eller som optages efter denne dato.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov*Gældende formulering***§ 50. ---**

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen opkræver betaling af forældre til børn, der er optaget i en skolefritidsordning, jf. § 3, stk. 4. Socialministeriets regler om betaling for ophold i dagtilbud for børn og unge finder anvendelse ved ydelse af søskendemoderation til familier med mere end et barn i skolefritidsordninger, daginstitutioner m.v., og i tilfælde af, at en kommune beslutter at yde hel eller delvis friplads under hensyn til forældrenes økonomiske forhold, eller hvor sociale eller pædagogiske forhold gør sig gældende.

Stk. 3. ---

*Lovforslaget***§ 1**

I lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 870 af 21. oktober 2003, som ændret ved lov nr. 360 af 19. maj 2004 og lov nr. 477 af 9. juni 2004, foretages følgende ændring:

1. § 50, *stk. 2*, affattes således:

»*Stk. 2.* Kommunalbestyrelsen opkræver betaling af forældre til børn, der er optaget i en skolefritidsordning, jf. § 3, stk. 4, og yder søskendetilskud til familier med mere end et barn i skolefritidsordninger, daginstitutioner m.v. Kommunalbestyrelsen yder tillige hel eller delvis fripladstilskud under hensyn til forældrenes økonomiske forhold, eller hvor sociale eller pædagogiske forhold gør sig gældende. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes regler om kommunens tilskud til brug for dagtilbud til børn, forældrenes egenbetaling og fripladstilskud m.v. finder anvendelse ved ydelse af søskendetilskud og ved ydelse af hel eller delvis fripladstilskud.«

Til lovforslag nr. L 118. Skriftlig fremsættelse (17. november 2004)

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen (Fripladstilskud i skolefritidsordninger af økonomiske, sociale eller pædagogiske grunde)
(Lovforslag nr. L 118).

Dette lovforslag fremsættes som led i udmøntningen af regeringens aftale med Dansk Folkeparti om finansloven for 2005.

Med lovforslaget forpligtes kommunerne til at tilbyde hel eller delvis friplads til familier med børn optaget i en skolefritidsordning (SFO) svarende til, hvad der gælder for børn i dagtilbud. Herefter gives der hel eller delvis fritagelse for egenbetalingen, når forældrenes årlige indkomst er under 387.400 kr. i 2004, eller hvor sociale eller pædagogiske forhold gør sig gældende.

Efter de hidtil gældende regler er det frivilligt for kommunerne at tilbyde hel eller delvis friplads til familier med børn i skolefritidsordning. Oplysninger fra kommunerne viser, at der i 2005 vil være 46 kommuner, der ikke yder fripladstilskud til børn i skolefritidsordninger. Dette skal ses i forhold til, at der i 2005 vil være 247 kommuner med pladser i skolefritidsordninger svarende til godt 138.000 pladser på landsplan.

Det forhold, at det er frivilligt for kommunerne, om de vælger at yde fripladstilskud, indebærer, at der mellem kommunerne kan være ganske betydelige forskelle i SFO-betalingen for familier med lave indkomster, ligesom familier med lave indkomster kan opleve en relativt stor stigning i betalingen ved overgang fra børnehave til SFO. Derfor foreslås det med dette lovforslag, at kommunerne bliver forpligtet til at yde fripladstilskud, når betingelserne herfor er opfyldt.

Det foreslås, at Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes regler om kommunale tilskud til brug for dagtilbud m.v. finder anvendelse ved ydelse af hel eller delvis fripladstilskud i SFO. Beregningen af fripladser foretages således på samme måde som for de kommuner, der i dag tilbyder hel eller delvis friplads.

Lovforslaget foreslås at træde i kraft den 1. januar 2005, hvorved det får virkning for fripladstilskud til børn, der er optaget i en skolefritidsordning på dette tidspunkt, eller som optages herefter.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget med tilhørende bemærkninger, tillader jeg mig at anbefale lovforslaget til hurtig og velvillig behandling i det høje Ting.